

Samvirke – verdens beste eierform

Marit Haugen

TINE

Verden har store utfordringer

- Færre lever i demokratier
- Geopolitisk ustabilitet i en ustabil verden
- Mat – og matberedskap har økt aktualitet
- Fordeling av makt og økonomi

Det norske matsystemet

- Sikre befolkningen nok og trygg mat fra norske naturressurser
- En gjensidig avhengighet mellom jordbruk og industri
- Tilleggesverdier

LANDBRUKSSAMVIRKENES ROLLE

FORMÅLSPARAGRAFENE: bedre bondens økonomi

«**Nortura SA** har til formål å omsette medlemmenes slakt, egg, livdyr og ull på best mulig måte. Foretaket skal ved sin virksomhet bidra til at medlemmene får det **best mulig økonomiske resultat** av sin husdyrproduksjon, både på kort og lang sikt.»

«**TINEs** formål er å drive en effektiv, kvalitets- og markedsrettet næringsmiddelvirksomhet på samvirkemessig basis. TINE skal arbeide for at eierne får **best mulig økonomisk resultat** av sin melkeproduksjon, og i tillegg ivareta eiernes øvrige felles interesser.»

«**FKA** er et samvirkeforetak med formål å medvirke til å **styrke medlemmenes økonomi** i landbruksvirksomheten på kort og lang sikt.»

Bondelagets næringspolitisk program 2020-2024:

"Norges Bondelag arbeider for å styrke bondens posisjon i verdikjeden for mat. Da trengs sterke bondeide samvirker, spesielt fordi dagligvaremarkedet er konsentrert om tre store prisfokuserte kjeder."

SAMVIRKE er bondens markedsstyrke!

5016016
5004-352/1/0

Kvotebrev ku

Landbruksdirektoratet har beregnet kvoteordningen for melk.

Grunnkvote utgjør grunnkvote for melk på 1,00, jf. § 2 andre ledd av grunnkvotane føretaket disponerer 0,98 for alle kumjølkkvotar, jf. § 3 andbruksdirektoratet har registrert kvoteåret 01.01.2019-31.12.2019

adnumme

LANDBRUKSSAMVIRKENES ROLLE

- Sikkerhet for levering
- En stabil pris
- Andel av overskudd
- Fellesoppgaver
- Langsiktighet i næringen
- Nasjonalt eierskap

Sikkerhet for levering

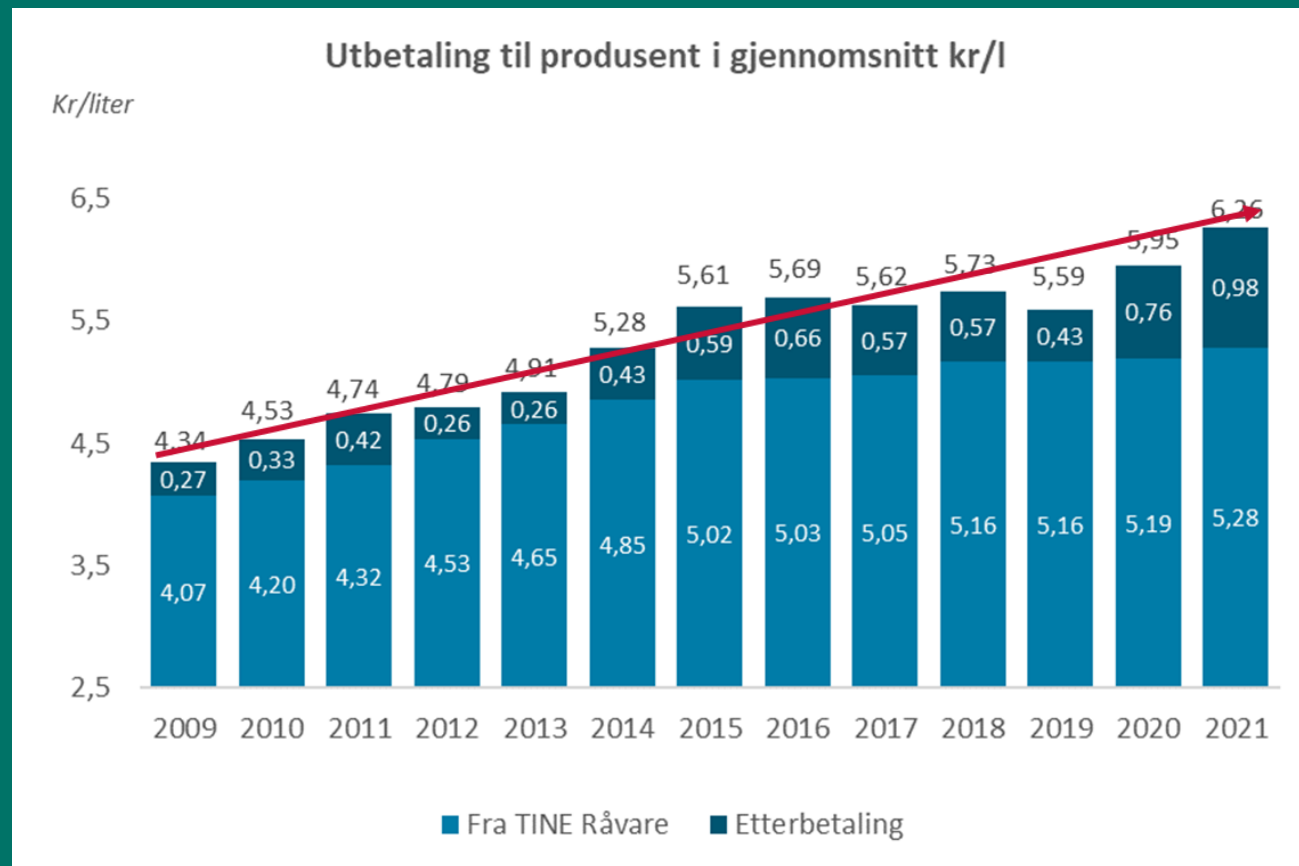
- Landbruk, en biologisk produksjon med lang ledetid
- Konkurranseskraft i et marked med konkurranse
- Mat er essensielt for befolkningen
- Produksjon, inntekt og tilgang på mat sårbart
 - dårlig vær og uforutsette klimaendringer
 - uforutsette endringer hos forbruker
 - endringer i produksjonskostnader
 - økt konkurranse
- Landbruk over hele landet

➔ *leveringssikkerhet gjennom samvirket svært fordelaktig*

Stabil pris

- Forutsigbar pris og kostnader
 - uten samvirkene: større prisvariasjoner
 - innkjøpssamvirkene stabiliserer innkjøpskostnader
 - unntak i konkurranseloven for samvirker (primærnæringsunntaket)

Andel av overskudd

Avkastning fra større del av verdikjeden!

- Andel av overskudd basert på omsetning
 - stimulerer til aktivitet
 - bidrar til oppnåelse av økonomiske mål
 - ikke nødvendigvis maksimal avkastning på kort sikt, men optimal medlemsnytte

PRESSEMELDING - 16. FEBRUAR 2022 09:03

TINE sender tilbake 331 millioner kroner til melkebøndene i Trøndelag. Det er det høyeste blant landets fylker!

I Trøndelag deler 1 391 melkeprodusenter 331,5 millioner kroner tilbakebetalt fra TINEs overskudd for 2021. Trøndelags-bøndene tar hver ut 238 000 kroner i snitt fra samvirkets overskudd.

Fellesgoder

- Medlemsnyttan skal maksimeres
- Landbruk over hele landet
- Rådgivning
- Forskning
- Medlemsdemokrati
- Løser koordineringsproblemer
 - koordinering av produksjoner for å maksimere effektivitet og overskudd
 - finne riktig produksjonsnivå for å sikre høy fortjeneste og bærekraft

KAMPANJETILBUD
TINE GROVFÔRPROGRAM

Langsiktighet i næringa

- Nødvendig å redusere risiko gjennom en stabil og langsiktig foretaksform
- Eier og forvalter er den samme
 - interesse av en bærekraftig produksjon
 - langsiktig perspektiv på kapitalisering og industrialisering

Nasjonalt eierskap

- Nasjonal industri og arbeidsplasser
- Lokal verdiskaping og skatteinngang
- Balansert råvaremarkedet
- Forsyningssikkerhet
- Samvirker vanskelig å kjøpe opp

A wide-angle landscape photograph of a Norwegian valley. The foreground is a lush green field with yellow wildflowers. In the middle ground, there are rolling green hills, some plowed brown fields, and a small village with red-roofed houses and a large white barn. The background features dense green forests and distant mountains under a dramatic, cloudy sky. The text "Sammen skaper vi et levende Norge" is overlaid in white on the lower part of the image.

Sammen skaper vi et levende Norge

Verdien av å stå sammen, både politisk og i markedet

Takk for oppmerksomheten!